

Dipapetlana

SEHLOPA SA 3 | KOTARA YA 3

SESOTHO

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

hoko ya dikgoho

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

bapatsa

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

phamfolete

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

eketsa

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

boiqapelo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

boenjinerere

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

sehasi

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

mamello

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ho soma

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

hlorisitswe

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ho hlabahlaba

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

emela motho

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

tshilafatso

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

bere ya phola

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

**phetoho ya
boemo ba lehodimo**

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

boipelaetso

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

**kgethollo ya
merabe**

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

**morabe o
tswakilweng**

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

rametlae

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

mokgelo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

lefa

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

boitsebiso

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

kgotsa

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ho ikemisetša

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ho thuisa

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ho ba le kgutso

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

sitisehile

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

iketlile

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

**mmadipalo kapa
radipalo**

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

matla a kgohed

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

kgetholla

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

**ho beha meja
fatshe**

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

mohwebi

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

kgwebo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ho etsa dipalo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

moreki

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

bothata

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

tharollo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

tikoloho

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

**mohlodi wa
tlhaho**

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

boitsebo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ikgethile

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

tlhompho

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ditumelo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ntlafatsa

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

ditaelo

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

risepe

Kotara ya 3 Sehlopha sa 3 HL Sesotho Tlotlontswe

disebediswa

(disebediswa tsa ho ithuta)

Kotara 3: Diteko tsa ho balla hodimo ka bokgeleke

NHLRP BHB

Puo: Sesotho

Teko 3.3.A

Khophi ya titjhere

Medumo e 60 / Metsotswana e 60

u	F	k	o	n	5
Y	i	Q	r	s	10
H	e	g	F	h	15
a	G	j	T	k	20
A	m	T	tl	I	25
J	p	q	E	k	30
O	hl	k	U	g	35
p	w	h	r	y	40
g	F	K	R	kg	45
P	w	Y	ny	y	50
s	tjh	t	kg	hl	55
g	tsh	j	k	n	60

SEHLOPA SA 3 | KOTARA 3: DITEKO TSA HO BALLA HODIMO KA BOKGELEKE

NHLRP BHB

Puo: Sesotho

Teko 3.3.A

Khophi ya moithuti

Medumo e 60 / Metsotswana e 60

u	F	k	o	n
Y	i	Q	r	s
H	e	g	F	h
a	G	j	T	k
A	m	T	tl	I
J	p	q	E	k
O	hl	k	U	g
p	w	h	r	y
g	F	K	R	kg
P	w	Y	ny	y
s	tjh	t	kg	hl
g	tsh	j	k	n

SEHLOPA SA 3 | KOTARA 3: DITEKO TSA HO BALLA HODIMO KA BOKGELEKE

NHLRP BHB Puo: Sesotho Teko 3.3.B Khophi ya titjhere Mantswe a 60 / Metsotswana e 60					
eka	foka	nta	taka	seba	5
diehile	matjato	sebetsa	mahlaku	tsetsela	10
laolang	palama	motsotso	lebaka	bonono	15
sedikadikwe	kenyeleditse	lehodimong	ngolletsweng	motjhotjhonono	20
pakela	dimilione	serapa	ngolletse	tsebisa	25
lekanya	nyalanya	dumella	qhetsola	setjhaba	30
lefa	hlwa	etela	ngata	tlase	35
bataletseng	itokiseditse	tlhokomelo	tlwaelehile	phahametse	40
sutusa	boraro	hlalosa	leralla	nahana	45
tala	lapa	paka	metso	tsoma	50
nepahetseng	lathalatha	thethehileng	matokomane	tebetebe	55
banna	fihla	leetsi	maeto	nyonya	60

SEHLOPA SA 3 | KOTARA 3: DITEKO TSA HO BALLA HODIMO KA BOKGELEKE

NHLRP BHB Puo: Sesotho Teko 3.3.B Khophi ya moithuti Mantswe a 60 / Metsotswana e 60				
eka	foka	nta	taka	seba
diehile	matjato	sebetsa	mahlaku	tsetsela
laolang	palama	motsotso	lebaka	bonono
sedikadikwe	kenyeleditse	lehodimong	ngolletsweng	motjhotjhonono
pakela	dimilione	serapa	ngolletse	tsebisa
lekanya	nyalanya	dumella	qhetsola	setjhaba
lefa	hlwa	etela	ngata	tlase
bataletseng	itokiseditse	tlhokomelo	tlwaelehile	phahametse
sutusa	boraro	hlalosa	leralla	nahana
tala	lapa	paka	metso	tsoma
nepahetseng	lathalatha	thethehileng	matokomane	tebetebe
banna	fihla	leetsi	maeto	nyonya

NHLRP BHB	
Puo: Sesotho	
Teko 3.3.C	
Khophi ya titjhere	
Diratswana tsa padiso / Metsotswana e 60 & 180	
Ka Mantaha hoseng, Jomo o ile a nka mokotla wa hae wa sekolo, a ya sekolong. O ne a thabetse haholo mojaho o moholo o neng o tla ba ka Labohlano hoo a ileng a siya lebokose la hae la dijo tafoleng ya ka kitjhineng.	12 23 36 45
Nakong ya kgefutso, mpa ya Jomo e ile ya duma jwaloka diaduma. O ile a dula a le mong tlasa sefate mme a shebella bana ba bang ba ja dijo tsa bona.	56 68 77
Motswalle wa hae wa hlooho ya kgomo, Anna, o ile a bona sefahleho sa hae se hlonameng. “Dijo tsa hao tsa motsheare di kae?” a botsa.	88 98 103
“Ke di siile hae,” Jomo a hweshetsa. Marama a hae a ne a futhumetse a retetse ke ho swaba.	116 122
Anna o ile a bososela, a arola samentjhisi ya hae ya botoro ya matokomane ka halofo. “Re ka arolelana,” a rialo. A boela a mo fa e nngwe ya ditholwana tsa hae tse pedi.	134 144 156
Ka Labohlano e ne e le letsatsi la mojaho. Jomo le Anna ba ile ba fola le dimathi tsa Kereiti ya 3. Ha phala e lla, Jomo o ile a raoha jwaloka roketē. O ne a le kapele.	169 183 194
O ile a utlwa motho a hweletsa kamora hae. Anna o ne a kgopilwe ke lejwe a wele. A tswa madi lengweleng.	207 216
Jomo o ile a emisa ho matha. A reteleha, a thusa Anna ho ema, yaba ba tsamaya butle mmoho ho ya fihla moleng wa qetello. Ba ile ba fihla sa ho qetela, ba le mmoho, empa bana ba bang bohle ba ile ba ba opela diatla.	229 239 252 262
Mantsiboyeng ao, Jomo o ile a phetela ntatae ka mojaho. Ntatae o ile a bososela a re, “Ha o a hapa kgau, mora wa ka, empa o hapile ntho e molemo ho feta kgau.”	272 286 296
Jomo o ile a bososela. O ne tseba seo ntatae a se bolelang.	309

NHLRP BHB

Puo: Sesotho

Teko 3.3.C

Khophi ya moithuti

Ka Mantaha hoseng, Jomo o ile a nka mokotla wa hae wa sekolo, a ya sekolong. O ne a thabetse haholo mojaho o moholo o neng o tla ba ka Labohlano hoo a ileng a siya lebokose la hae la dijo tafoleng ya ka kitjhineng.

Nakong ya kgefutso, mpa ya Jomo e ile ya duma jwaloka diaduma. O ile a dula a le mong tlasa sefate mme a shebella bana ba bang ba ja dijo tsa bona.

Motswalle wa hae wa hlooho ya kgomo, Anna, o ile a bona sefahleho sa hae se hlonameng. “Dijo tsa hao tsa motsheare di kae?” a botsa.

“Ke di siile hae,” Jomo a hweshetsa. Marama a hae a ne a futhumetse a retetse ke ho swaba.

Anna o ile a bososela, a arola samentjhisi ya hae ya botoro ya matokomane ka halofo. “Re ka arolelana,” a rialo. A boela a mo fa e nngwe ya ditholwana tsa hae tse pedi.

Ka Labohlano e ne e le letsatsi la mojaho. Jomo le Anna ba ile ba fola le dimathi tsa Kereiti ya 3. Ha phala e lla, Jomo o ile a raoha jwaloka roketi. O ne a le kapele.

O ile a utlwa motho a hweletsa kamora hae. Anna o ne a kgopilwe ke lejwe a wele. A tswa madi lengweleng.

Jomo o ile a emisa ho matha. A reteleha, a thusa Anna ho ema, yaba ba tsamaya butle mmoho ho ya fihla moleng wa qetello. Ba ile ba fihla sa ho qetela, ba le mmoho, empa bana ba bang bohle ba ile ba ba opela diatla.

Mantsiboyeng ao, Jomo o ile a phetela ntatae ka mojaho. Ntatae o ile a bososela a re, “Ha o a hapa kgau, mora wa ka, empa o hapile ntho e molemo ho feta kgau.”

Jomo o ile a bososela. O ne tseba seo ntatae a se bolelang.

NHLRP BHB

Puo: Sesotho

Teko 3.3.D

Khophi ya moithuti: Kutlwisiso e ngotsweng

1. **Jomo o ne a lebetse eng hae?**
 - a. *mokotla wa hae wa dibuka*
 - b. *dijo tsa hae tsa motsheare*
 - c. *dieta tsa hae tsa ho matha*
2. **Anna o ile a fa Jomo eng ka nako ya kgefutso?**
 - a. *apole le senomaphodi*
 - b. *sementjhisi ya hae kaofela*
 - c. *halofo ya sementjhisi ya hae le tholwana*
3. **Paleng ena Anna o thusitse Jomo, kamora moo Jomo le yena a thusa Anna. Sena se re bontshang ka setswalle sa bona?**
 - a. *Ba thusana feela hobane ho na le seo ba batlang ho se fumana.*
 - b. *Ba thusana ka mathata.*
 - c. *Ba rata ho matha ho feta ho ja.*
4. **O nahana hore Jomo o entse ntho e ntle ha a emisa ho matha a thusa Anna?**
 - a. *E, hobane ho thusa ho molemo ho feta ho ba mohlodi.*
 - b. *Tjhe, hobane o ekabe a hlotse mojahong.*
 - c. *Tjhe, hobane Anna o ne a ka thabela hore Jomo a hlole.*
5. **Pale e e re ruta thuto efe?**
 - a. *E re ruta hore ho thusa motswalle ho bohlokwa ho feta ho hlola.*
 - b. *E re ruta hore re shebe moo re yang teng.*
 - c. *E re ruta hore re ye ka dijo sekolong.*

Phethela dikarabo

6. **Mojaho o moholo o ne o le ne le neng?**
Mojaho o moholo o ne o le ka _____.
7. **Anna o dihilwe ke eng?**
Anna o dihilwe ke _____.
8. **O nahana ke hobaneng marama a Jomo a ile a futhumala?**
Ke nahana marama a Jomo a ile a futhumala hobane _____.
9. **O nahana hore Jomo e ne e le semathi se lebelo?**
E, ke nahana / Tjhe, ha ke nahane _____.
10. **Ntatae o ne a bolela eng ha a re Jomo o hapile ntho e betere ho feta kgau?**
Ke nahana hore Ntatae o ne a bolela hore _____.
11. **O nahana hore Jomo o na le ntate ya lokileng kapa ya sa lokang?**
Ke nahana hore Jomo o na le ntate ya lokileng hobane _____.

NHLRP BHB

Puo: Sesotho

Teko 3.3.D

Khophi ya titjhere: Kutlwisiso e ngotsweng

Tshwaya karabo e nepahetseng (matshwao a 5)

1. **Jomo o ne a lebetse eng hae?**
 - a. mokotla wa hae wa dibuka
 - b. dijo tsa hae tsa motsheare ✓
 - c. dieta tsa hae tsa ho matha
2. **Anna o ile a fa Jomo eng ka nako ya kgefutso?**
 - a. apole le senomaphodi
 - b. sementjhisi ya hae kaofela
 - c. halofo ya sementjhisi ya hae le tholwana ✓
3. **Paleng ena Anna o thusitse Jomo, kamora moo Jomo le yena a thusa Anna. Se se re bontshang ka setswalle sa bona?**
 - a. Ba thusana feela hobane ho na le seo ba batlang ho se fumana.
 - b. Ba thusana ka mathata. ✓
 - c. Ba rata ho matha ho feta ho ja.
4. **O nahana hore Jomo o entse ntho e ntle ha a emisa ho matha a thusa Anna?**
 - a. E, hobane ho thusa ho molemo ho feta ho ba mohlodi. ✓
 - b. Tjhe, hobane o ekabe a hlotse mojahong.
 - c. Tjhe, hobane Anna o ne a ka thabela hore Jomo a hlole.
5. **Pale e e re ruta thuto efe?**
 - a. E re ruta hore ho thusa motswalle ho bohlokwa ho feta ho hlola. ✓
 - b. E re ruta hore re shebe moo re yang teng.
 - c. E re ruta hore re ye ka dijo sekolong.

Phethela dikarabo (matshwao a 10)

6. **Mojaho o moholo o ne o le ne le le neng?**
Mojaho o moholo o ne o le ka Labohlano. (letshwao le 1)
7. **Anna o dihilwe ke eng?**
Anna o dihilwe ke lejwe le mo kgopileng. (letshwao le 1)
8. **O nahana ke hobaneng marama a Jomo a ile a futhumala?**
Karabo ya moithuti, mohlala
Ke nahana marama a Jomo a ile a futhumala hobane o ne a swabile ha a ne a sena dijo.
Ke nahana marama a Jomo a ile a futhumala hobane o ne a le ditlhong a tshaba ho bua hore ha a na dijo.
(matshwao a 2)
9. **O nahana hore Jomo e ne e le semathi se lebelo?**
Karabo ya moithuti, mohlala
Ke nahana hore Jomo e ne e le semathi se lebelo habane o ile a raoha jwaloka roketi.
Ha ke nahane hore Jomo e ne e le semathi se lebelo hobane ha a ka a leka ho matha ka lebelo a tshware dimathi tse ding.
(matshwao a 2)

10. Ntatae o ne a bolela eng ha a re Jomo o hapile ho betere ho feta kgau?

Karabo ya moithuti, mohlala

Ke nahana hore Ntatae o ne a bolela hore Jomo o hapile motswalle wa bophelo ba hae kaofela.

Ke nahana Ntatae o ne a bolela hore Jomo o hapile hlomphe ya Anna le ya baithuti ba bang.

(matshwao a 2)

11. O nahana hore Jomo o na le ntate ya lokileng kapa ya sa lokang?

Karabo ya moithuti, mohlala

Ke nahana hore Jomo o na le ntate ya lokileng hobane o mo ruta hore ho bohlokwa ho ba motswalle ya lokileng.

Ke nahana Jomo ha a na ntate ya lokileng hobane o lokela ho mo kgothalletsa ho hlola.

(matshwao a 2)